

ks. Janusz Czerski

Literatura epistolarna Nowego Testamentu

Część II: Listy deuteropawłowe – List do Hebrajczyków

– Listy katolickie

Opolska Biblioteka Teologiczna 146, Opole 2014, ss. 241.

Książka ks. Janusza Czerskiego na temat literatury epistolarnej Nowego Testamentu ukazała się w serii wydawniczej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego „Opolska Biblioteka Teologiczna”. Autor, emerytowany profesor tego wydziału, przedstawia w kolejnych rozdziałach zagadnienia związane z listami deuteropawłowymi, Listem do Hebrajczyków i listami katolickimi. Do tej raczej obszernej pracy (241 stron) dołączono streszczenie w języku niemieckim. Jest to druga część publikacji poświęconej listom Nowego Testamentu. Pierwsza książka, która ukazała się w tej samej serii wydawniczej w 2013 r., przedstawia w kolejnych rozdziałach epistolografię starożytną, środowisko św. Pawła, jego życie, działalność i osobowość oraz charakterystykę literacką jego listów.

W tomie drugim, przedstawiając bardziej szczegółowo treść omawianej publikacji, należy zauważyć, że analizując poszczególne listy, Autor uwzględnił tło literackie, historyczne i teologiczne ich powstania. Książd Czerski zajął się najpierw charakterystyką literacką tych listów, akcentując ich oryginalny charakter, omawiając strukturę, język, słownictwo, styl i obecne w listach podgatunki literackie. Autor przybliży adresatów listu, sytuację Kościołów lokalnych, do których adresowane są pisma, a także omawia zagadnienia literackie i teologiczne poszczególnych listów.

Książd Janusz Czerski operuje poprawnym i bogatym słownictwem, język książki jest naukowy, aczkolwiek zrozumiały. Trzeba zauważyć znakomitą kompetencję Autora w posługiwaniu się językami biblijnymi, nie tylko greckim (co w tym wypadku jest absolutną koniecznością), ale także hebrajskim.

Książka ks. Czerskiego zawiera obszerny, podzielony na kilka części wykaz skrótów i bardzo rozległą bibliografię naukową. Ta ostatnia również podzielona została na kilka części: teksty źródłowe (biblijne i pozabiblijne), komentarze, słowniki oraz bibliografia ogólna. Taki podział jest niezwykle klarowny. Pojawia się on przed każdym z rozdziałów. Ilość zgromadzonej literatury jest imponująca. Autor dotarł do wielu pozycji trudno dostępnych. Należy podkreślić, że bazuje przede wszystkim na literaturze obcojęzycznej, przez co udostępnia polskiemu czytelnikowi wyniki badań nad epistolografią w zagranicznych ośrodkach. Co więcej, zebrana literatura jest stosunkowo nowa; po dawniejsze pozycje Autor sięga jedynie wtedy, gdy staje się to niezbędne.

Praca zawiera dużo przypisów, które wskazują na umiejętne posługiwanie się literaturą. Przejrzystość i zrozumiałość stylu jest dużym walorem pracy. Wnioski są formułowane w sposób zrozumiały i kompetentny; są dobrze uargumentowane i uzasadnione w treści pracy. Odznaczają się logicznością wywodu. Wynikają bezpośrednio z przeprowadzonych badań, a nie są – jak to się czasem zdarza – zbyt daleko idące bądź nie mające podstaw w przeprowadzonych badaniach.

Należy cieszyć się, że książka ks. Czerskiego ukazała się drukiem i wzbogaciła polski rynek teologiczny. Jest to opracowanie niezwykle rzetelne i pod każdym względem naukowe; uwzględnia najnowsze badania i światową literaturę dotyczącą epistolografii Nowego Testamentu. Książka może pełnić rolę podręcznika dla studentów kierunków teologicznych, aczkolwiek przeznaczona jest nie tylko dla studentów. Jej odbiorcami z powodzeniem mogą być zawodowi teologowie.

Konkludując, należy stwierdzić, że książka ks. Czerskiego jest w pełni wartościowym opracowaniem egzegetycznym i teologicznym, które prowadzi Autora do twórczych wniosków. Wnioski są dobrze uargumentowane, a poszczególne partie wywodu poparte fachową literaturą dotyczącą omawianego zagadnienia. Nie ulega wątpliwości, że tekst ten może stać się impulsem do dalszych badań nad listami zawartymi w Nowym Testamencie.

ks. Mariusz Rosik